

Lausunto

13.07.2026

Asia: VN/9218/2024

Lausuntopyyntö; Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pelastuslain, ajoneuvolain 30 §:n ja autoverolain 14 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Muutosesitykset on kannatettavia. Vaikuttaa väestönsuojelun suunnitteluun, huoltovarmuuteen ja valvontatoimintaan.

2.1.4 Sopimuspalokuntien pelastusautot

Ajoneuvolain (82/2021) 30 §:n mukaan pelastusauto on pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo (eli henkilö- tai pakettiauto). Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on hyvinvointialueen pelastuslaitoksen tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, Pelastusopiston tai lentoaseman pitäjän hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle. Pelastusauton on oltava pelastustoimen käyttöön soveltuva.

Lain tasoinen sääntely mahdollistaisi jo rauhan aikana esimerkiksi pelastustoimen viranomaisten uusien ajoneuvojen merkitsemisen väestönsuojelutunnuksella.

Nelivetoiset avolava-autot osana sopimuspalokuntien ajoneuvokalustoa turvaisivat hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien pelastustoimen palvelujen toteutumista laissa edellytetyllä tavalla. Kyseiset autot maasto- ja etenemiskykyisinä turvaisivat kiireellisen pelastustoiminnan avun toimittamista myös vaikeissa sääolosuhteissa ja maastossa. Tällä osaltaan turvattaisiin pelastustoimen suorituskykyä ja kyvykkyyttä muun muassa metsäpalojen torjunnassa,

maastopelastustehtävissä sekä vaikeissa sääolosuhteissa kuten lumimyrskyjen aikana. Esitetty muutos parantaisi osaltaan pelastustoimen varautumista sään ääri-ilmiöistä aiheutuviin haasteisiin.

Toimintaympäristön muutoksilla on vaikutusta pelastustoimeen. Pelastustoimen tehtävien hoitamiseksi tarvitaan riittävät henkilöstö- ja kalustovoimavarat. Sään ääri-ilmiöt, kuten rankkasateet, kuivuudet ja matalapainemyrskyt edellyttävät pelastustoimen ajoneuvokalustolta hyvää etenemiskykyä erilaisissa tieolosuhteissa ja maastoissa. Toimintaympäristön muutoksiin vastaamiseksi pelastustoimen kalustoon olisi tarpeen hankkia lisää nelivetoisia, riittävällä maavaralla olevia henkilöstön ja kaluston kuljettamiseen soveltuvia pelastusautoja. Erityisesti sopimuspalokuntien osalta on perusteltua niiden toiminnan tukemiseksi ja vahvistamiseksi, että pelastusautoihin lisättäisiin nykyisten palo-autojen määritelmän lisäksi muunlaiset paketti- tai henkilöautot, kuten avolavalla varustetut henkilö- ja pakettiautot. Tämä mahdollistaisi myös sen, että sopimuspalokunnat voisivat jatkossa hakea avustusta kyseisiin pienempiin paloautoihin Palosuojelurahastosta.

Lisäksi kustannuksista:

- Väestön varoittamisen yhdenmukaistamiseen liittyen hyvinvointialueille ei aiheudu uusia kustannuksia.

- Esimerkiksi väestönsuojeluun varautumisen palvelut ja näihin liittyvät kustannukset voidaan arvioida tarkemmin ja toisaalta seurata palveluiden vaikuttavuutta lainsäädännön tarkentuessa. Nykyisin väestön varoittamisesta ei ole säädetty, vaan toiminta on ollut sisäministeriön ohjeella ohjeistamaa. Väestön varoittamiseen liittyvän lainsäädännön tarkentumisen vaikutukset voivat näyttäytyä aikaisempaa täsmällisempänä palveluiden suunnitteluna ja arviointina sekä mahdollistaa alueiden välisen palvelutuotannon vertailun.

- Pelastustoimen ajoneuvojen, paloasemarakennusten sekä henkilöstön merkinnöistä voisi aiheutua yhden laskentamallin mukaisesti noin 1 300 000 euron kustannukset. Lisäksi väestönsuojelun henkilökortista sotilaallisessa tilanteessa voisi aiheutua esimerkiksi noin 250 000 euron kustannukset. Väestönsuojelumerkkien hankinnoista ja asentamisesta vastaisi jokainen hyvinvointialueen pelastustoimi itse. Sama koskisi väestönsuojelun henkilökorttien hankintaa. Kustannukset konkretisoituisivat vasta aseellisen selkkauksen aikana tai sen uhatessa, tai jos sisäministeriön suostumukseen perustuen merkitsemistoimia tehdään jo rauhan aikana. Kustannustehokkainta voisi olla laittaa väestönsuojelumerkinnot automaattisesti uusiin pelastusajoneuvoihin lain voimaantulon jälkeen.

- Esityksellä ei säädettäisi uusia vastuita väestönsuojeluun varautumisessa. Suunnittelu- ja koordinaativastuiden selkeyttämisestä ei aiheudu uusia kustannuksia, sillä kyseiset tehtävät kuuluvat jo nykyllä lainsäädännössä kyseessä olevien viranomaisten tehtäviin.

- Väestönsuojien rakentamisvelvoitteen lisäämiseen tai väestönsuojien teknisten vaatimusten ja varustelun velvoitteiden nostamiseen laintasolle ei kuitenkaan ole ollut mahdollisuutta siitä aiheutuvien lisäkustannusten takia. Vastaavasti väestönsuojien erillisten varusteluun liittyvien esteettömyysvaatimusten nostaminen pelastuslakiin ei ole ollut mahdollista lisäkustannusten takia. On kuitenkin huomioitava, että vammaisyleissopimus ja Suomen kansallinen lainsäädäntö edellyttävät jo nyt vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta.

Keijonen Ari
Suomen Palopäälystöliitto - Finlands Brandbefälsförbund ry

Poutala Mikko
Suomen Palopäälystöliitto - Finlands Brandbefälsförbund ry - Hallinto ja
tukipalvelut -jaosto